

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 4'00 plas. trimestre
 Resto Catalunya. 4'50 » »
 Resto d'Espanya 2'00 » »
 Extranger. . . 15'00 » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. . . . . 10 centims
 Id. atrassat. . . . . 15 id.
 Sucursal pèra cartas y avisos:
 en l' Arxiu líric-dramàtic de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

UN PRECH

A l'insertar en un de 'ls números passats las regles de la Sagrada Congregació de Ritos que deuen servir pèra que 'ls organistas y mestres de capella fassin música enmotllada en la severitat de nostra liturgia, ja duptàrem de son compliment.

Y 'l dupte naix de 'l coneixement que tenim de 'l mérit intelectual de 'ls músichs que devían acatarlas. Lo ferho implicaba per' ells un treball inmens, ja que és pèra cambiar de soca y d' arrel la manera de sèr, sentir y pensar; deixar la ramplaneria, 'l mal gust y 'l *tiruliru* per' adoptar lò elegant, captivador y bell; sentir ab la intensitat suficient l' elevada forma da nostres cants sagrats pèra comunicarla ab tota sa puresa de fondo á 'l fervorós oyent que á'l temple acut; y pensar que la religió es d' origen diví y que com á tal s' ha de tractar y considerar ab lo major respecte y veneració.

¿Es possible obtenir—déyam nosaltres—per pur amor á l' art un cambi tan radical de nostres músichs? ¿Es possible que de sa expontánea voluntat tirin a'l foch aquet gran número d' obras que han deixat de sèr religioses desde la publicació de las disposicions á'l principi indicadas y que ara, á'l executarlas, se blasfema dintre l' iglesia y 's falta á la obediencia á nostras superiors autoritats eclesiásticas?

Las regles mencionadas, á mes de procedir de la Sagrada Congregació de Ritos, autoritat legislativa dintre nostra liturgia, están sancionadas per Lleó XIII. Per' aixó prohibeix d' una manera absoluta tota discussió doctrinol respecte a'l fondo de las mateixas.

Qui podentho fer no las compleix en tots sos extrems, *ipso facto* 's rebela contra la infalible autoritat de 'l Sumo Pontífice: entra, donchs, de plè dintre la censura eclesiástica.

¡Y cuánts n' hi ha que ab conciencia plena han incorregut en aquesta falta!

¡Alg'uns d' ells vesteixen de capellá!

¿Se compleixen, donchs, las regles de la Sagrada Congregació en las iglesias de nostra ciutat?

Fa pochos díes que mólt aprop de 'l palau de 'l Sr. Bisbe, se celebrá ofici y la música, tocant 'l triángul, las panderetas, 'l flautí y l' oboé, acompanyaba las veus que deyan *Kirie eleyson, Christe eleyson*.

¿Es aixís com 's dona la manada severitat dintre nostres temples?

Nostre bon company Climent Cuspinera publicá en las autorizadas planas de 'l *Diario de Barcelona*, un mólt ben escrit y mes ben pensat article, en que, apoyantse en las disposicions de la Congregació citada y á voltas de atinadas y oportunitssimas consideracions, donaba per desterrada de 'l temple la *música pastoril*.

No hi ha pas cap dupte de que en aquesta *música pastoril* (no es música religiosa; dintre l' iglesia sols hi déu entrar lò religiós) tenia que pensar la Sagrada Congregació de Ritos, si volia que á dintre 'l temple tot lòs grave, sever y rigurosament enquadrat, en lo sentit de la paraula llatina. ¿Se vol mes gran aberració, mes contrassentit y d'efecte mes deplorable, que sentir en compás de sis per vuyt, temps allegretto y pe 'ls instruments mes antireligiosos, aquell vers de 'l *Gloria* que plé d' unció y llensant á doxo 'l sentimentalisme d' una ánima cristiana, diu: *Domine fili unigenite, Christe, Domine Deus?*

Y aquesta falta d' obediencia, no sols s' ha fet una vegada y á la callada, no; sino que s' ha fet mes de tres y mes de quatre y fins ho hem vist ananciat pe 'ls diaris. No fá molts díes sentírem una composició d' aquet género, feta per un sacerdot que fa pochos díes fou nombrat mestre de capella.

Si avans lo anòmalo, rutinari y antiartístich regnaba en absolut dintre 'l camp de la música religiosa, ara que tenim regles fixas, precisas, claras y

terminants y dictadas per qui pòt y déu ferho, segum en lo mateix estat deconfusió y anarquia artística, fent cada hù lò que mes li vé en gana y fá burla de lò que es indispensable que 's compleixi.

Y aquí vindria que ni clavada la idea que temps ha va fer pública, precisament pèra evitar lò que ara acabem de dir, lo reputadíssim mestre Sr. Pedrell; aixó es, lo nombrament d' una junta censora pèra la música que 's tingúes de tocar en la iglesia.

La importancia d' aquest tribunal es inmensa; la trascendencia de sa missió, capitalíssima; 'ls resultats de sa autoritat se tocarían á'l primer acte de sa gestió, y tot en general nos portaría á la regeneració de la verdadera música religiosa. Que la creació de aquesta junta tiraría d' espatllas á algún mestre de gacetilla, (no va això pe'l Sr. Mas) no hi ha dupte; que posaría en lo lloch que 's mereixen certas obras que 's pregonan com fillas de compositor genial y sòls són bonas per' patentisar la insuficiencia de son autor; que allavors á las iglesias se sentiría bona música que no desmentiría en cap de sos conceptes los terminants estrema's de las disposiciones tantas vegadas citadas, no cal dirho. Sas imparcials resolucions repercutirían instantáneament en los temples desterrant *ab irato* aquesta música anodina, carregada de pretensions y buyda de inspiració y de ciencia.

Per la idea, donchs, que 'l mestre Padrell iniciá y que allavors fins Lo TEATRO CATALA trobá prematura sa realisació, preguem á 'ls Drs. Srs. Pol y Basart, fixin sa ilustrada atenció; mirin que és de vida ó mort per la música religiosa sa vàlida iniciativa agermanada ab sa autoritat ilimitada dintre 'l bisbat, y determinin, acordin, lò mes prompte possible, la creació d' una Junta censora de música religiosa en lo bisbat de Barcelona.

MODEST VIDAL.

ESTRENOS CATALANS

Romea.—*L' Abim*, drama en tres actes y en vers, original de D. PERE REIG Y FIOLE.

L' autor de *Lo baster de Santa Pau* y de *La serp de la gelosta*, 'ns ha demostrat en sa tercera producció dramática, qu' es incorregible y que no s' ha prés la molestia d' estudiar mes d' ensá que 's van estrenar las obras sevas mencionadas.

Ara sí que pòt dirse que 'l Sr. Reig no ha nascut per autor dramàtic: prou consensut déu estarne després d' haver llejit las críticas que la premsa ha fet de sas obras teatrals.

No detallem l' argument de *L' Abim*: diem sí que hi ha escenas melodramáticas que'l públich t' ja vistas en molts altres obras teatrals, y que no acreditan la pericia de l' autor.

Aquesta producció podria dirse *set morts y cap enterro*, perque hi ha gran mortaldat de personatjes, y si bé potsé no arriban á ser set, n' hi ha un que l' autor no 'l vol matar y qu' es lo mes mort.

¿Quí es aquest mort? Donchs es lo drama.

La part literaria deixa molt que desitjar, escoltant-se sovint ripis y altres *llibertats* poétichs.—M

A UN AMICH

Lema: Catorze ratllas.

Un colp de los llensols l' abrich cercantne,
Ben estirat, ja reposá 't proposis
Y de la cambra 'l llum á bufá 't posis,
La claror de son flam ben be apagantne;

Un colp, de 'ls ulls las portas ajustantne
De 'l sant repós las excelencias gosis
Y á la lluyta de'l jorn la calma oposis,
A Morfeo cos y ánima entregantne;

Un colp de són retut pe'l fort imperi,
Com sota 'l pés vinclante d' una llosa
Te quedis adormit sense adonarte,

Pensi lo lloch que vulga 'l teu sanderi;
Que allavors, somiant, com ja 's suposa...
¡Podrás molt lluny anar sens' bellugarte!

FRANCESCH MARULL.

A la Barceloneta

Sentada prop de 'l mar bella y graciosa
semlas la Deva de l' amor constant,
que espera ansiosa que de llunyas terras
a'l Port retorni son volgut ayment.

De'l barri renombrat de la Ribera
ets digna hereva y en fermesa igual,
y massa que 's coneix ab tos usatges
que tens per mare la Ciutat Comptal.

En tos casals modestos sa llar troban
calafats, mariners y pescadors,
y á las onas humils que tos peus besan
gayas ninas confessan sos amors.

Barceloneta 't dius y á Barcelona
contemplas nit y día ab tendre anhel,
respirant de la mar las suaus brisas
posada la esperansa en S. Miquel.

Jo t' admir com esqueix de noble planta
lliri d' ayga plantat a'l peu de'l port:
jo t' admir y 't saludo, y lo méu cànich
ara y sempre servesca de recort.

JOSEPH M.ª POUS.

REVISTA DE ESPECTACLES

Principal.—L' única novedat que fins avuy 'ns ha donat aquesta nova companyia, es l' estreno d' una sarsuela titulada *El hábito no hace el fraile*, lletra de D. J. Mesa de León y música de'l Sr. Sadurni.

Ab aplauso va ser rebuda aquesta obreta; mes no té novedat son argument, ni cap xiste nou: lo que sí t'è, es una bonica música digna de alabansa.—Jo.

Liceo.—Ha terminado con la mayor regularidad y á satisfacción del público, la corta temporada de ópera del Gran Teatro del Liceo, siendo digno de encomio el habernos dado á conocer tres nuevas obras, no representadas en los teatros de esta capital: *Manon*, *L' amico Fritz* é *I Pagliacci*, perfectamente concertadas y hábilmente dirigidas por el maestro Spetrino. De todas nos hemos ocupado en nuestras revistas y hoy vamos á resumir las representaciones en las cuales ha tomado parte Mme. Darclee.

En dos grupos podemos dividir las obras ejecutadas por la notable artista, unas con el calificativo de bien desempeñadas y otras de ejecución notabilísima. En el primer grupo figuran *Traviata*, *Lucrezia Borgia*, *Pagliacci* y ária de las joyas del *Faust*; en el segundo, *Manon*, *Cavalleria rusticana* y duo de tiple y bajo del tercer acto de *Gli Ugonotti*. Si en las primeras obras antes citadas la Darclee ha dado muestras de gran corrección de estilo en el arte lírico, en las segundas ha obtenido con justicia el calificativo de eminente por haber traspasado los límites de la vulgaridad entre artistas de gran valía.

En la primera agrupación de obras ya mencionadas, habíamos visto artistas de la altura de la Cepeda, la Borghi Mamo, la Borelli y otras que contaban las representaciones por otros tantos triunfos; y á pesar de esto, la Darclée ha sido aplaudida, aumentando el entusiasmo en las de la segunda agrupación, por adaptarse mejor á sus excepcionales facultades, á su manera de hacer y de sentir tan inspiradas partituras, haciéndolas brillar con su talento, con su dominio en el arte lírico-dramático.

Los que todavía sienten aquel amor por el verdadero arte, los que no se dejan fascinar por arrebatos artísticos que transforman el teatro en un mercado donde el charlatanismo se admira, aplauden á la empresa de este teatro por haber hecho un verdadero *tour de force* para llamar la atención del público con una compañía de artistas desconocidos en esta capital, algunos de los cuales han sido aplaudidos por su mérito y otros bien recibidos por su modestia y buena voluntad. La inauguración de la presente temporada en este teatro era bastante difícil: no obstante, el ya tradicional empresario de este coliseo, el inteligente D. Alberto Bernis, ha salido airoso en su empeño, preparando con acierto las temporadas próximas y devolviendo el esplendor á este coliseo que es la admiración de los más exigentes.

Con esta revista damos un cariñoso adiós al maestro Spetrino y á todos los artistas que han estado bajo su dirección: todos han cumplido con su deber y por esto les dedicamos otro aplauso.

Habiendo puesto punto final á estas pequeñas revistas líricas, hablaremos en lo sucesivo de la compañía coreográfica que promete lucirse en el baile *Sylvia*, del cual nos ocuparemos en otro número.—A. URGELLÉS DE TOVAR.

Circo Barcelonés.—Continúa donants' hi funcions d' espectacle, que atrauen numerós públich.

A la obra *De la tierra al infierno* va cábrerli bon desampnyo. 'L cos de ball va revelar la bona direcció de 'l Sr. Tarrida.

En lo drama *El terremoto de la Martinica*, fou presentada en l' últim acte una decoració que produí excelent efecte.

Diumenja á la tarde 'l Sr. Intentas va encarregar-se repentinament de 'l paper de 'l Sr. Treviño, surtintne molt airós.—E.

Romea.—Lo popular actor cómich Fuentes va escullir pera 'l dia de son benefici tres pessas catalanas y una de castellana.

En un de 'ls intermedis, lo beneficiat desampnyá ab molt acert un' obra de 'l repertori de 'n Frégoli, *Comaleonte*, en la qual va imitar..., tan com va poder, á l' incomparable artista que durant casi tot lo passat estiu várem tenir en Barcelona.

Mereix molts aplausos lo Sr. Fuentes, per la novetat que 'ns ha presentat.—Jo.

Novedats.—Durant tota la semana ve representantse, á diari, la aplaudida comedia de mágica *La redoma encantada*, en la que s' exhibeix decorat degut á 'l pinzell de D. Francisco Soler y Rovirosa, un bonich vestuari, preciosas y aixeridas bailarinas, entre las que si contan la *pareja* Monroc-Peña... En fi; aixó, acompanyat d' un excelent desampnyo, fa que 'l públich aplaudexi ab justicia durant la representació de la millor obra d' Harcembusch.

Per lo vist tenim mágica per días. Nos alegrem

de l' éxit per la empresa; pero 'ns dól que aixó privi l' estrenod' obras catalanas que s' havían anunciat en los cartells.

Eldorado.—Obra estrenada, *Un si y un no*.

Autors: Cantó y Arambillet, y 'l mestre Santonja.

La obra es pesada y sense verossimilitut.

La música té un terceto, lo millor de l' obra, ben sentit y d' efecte. Encar que en tót lo treball de 'l mestre Santonja no es de primera, val mes, molt mes que la lletra.

Lo que salva l' obra es la interpretació que li donan la Srta. Arana y 'ls Srs. Cerbón, Fernández y Peña.—ARMANDO DE LA FLORIDA.

SECCIÓ DE MONTE-PÍOS

S' ha reunit ja la Comissió permanent nombrada en la Junta magna de Directors de Germandats, celebrada fa poch temps en lo Foment de 'l Treball Nacional. Son primer acort fou nombrar una ponencia per' estudiar tots los projectes que 's presentin á la Comissió, á fi de procedir á formar ab acert las bases que han de servir per arribar á constituir la unió de las germandats y tenir aquestas una garantia de que 's veurán lliures de atropellos y exigencias oom la que 's pretenia a'l voler la imposició de 'l timbre móvil en los recibos mensuals.

Si 'l crit d' alerta donat per uns quants Montes a'l véure's *visitats*, ha estat prou per' que no avansi la exigencia, ¿qué no cab esperar d' una ben entesa unió entre totas las germandats?

Per nostra part, excitem lo zel de totas las Juntas directivas, á fi de que donguin á aquest assumpto la importancia deguda y no 's mostrin sordas á 'ls treballs de la esmentada Comissió.

La ponencia la forman los Srs. Corominas de *La Publicidad*, Plaza, Busquets, Ortega y Gual.

Los projectes deuen dirijirse a'l President de la Comissió D. Francisco Sánchez (Cucurullia, 5, 3.r)

—La Junta de Govern de 'l *Montepio Catalá* ha rebut ja algún projecte per' organisar la manera d' ampliar la germandat á tota la provincia de Barcelona.

Desde Cap d' any han entrat en aquest Montepio 'ls Srs. D. Félip Solá, Joseph Martrús, Antón Altés, Ernest Fernández, Arturo Carbo, Joseph Dalmau Batlle, Jaume Franch, Enrich Roy y Ramón Casanovas.

—Molt animada va ser la Junta General ordinaria celebrada diumenge por la germandad *El Amparo Moderno*. La Directiva ha quedat constituída de la manera següent: President, D. Joan Perelló; Vis-president, don Joseph Constans; Tresorer, D. Anton Murató; Contador, D. Isidro Gallego; Secretari, D. Agustí Foncuberta; Vis-secretari, D. Francisco Relano; Vocals, D. Pau Tallavi, D. Francisco Rambla, D. Enrich Prat y D. Esteve Teixidó.

També 's va nombrar una Comissió, composta de don Isidro Gallego, D. Pau Tallavi, D. Ubaldo Rubio y don Mariano Roure, pera que estudhi si es ó nó convenient modificar l' article 13 de 'ls Estatuts y per' formular un anteproyecte de Reglament interior que detallará la manera de aplicar los Estatuts en aquells punts que no siga especificat.

Creiem que dita Comissió estudiará be l' assumpto avans de donar dictamen á la Junta de Govern pera que l' aprobi; porque nosaltres que coneixem molt dits Estatuts, que n' hem llegit d' altres y que tenim bastant coneixement de lo que convé a'l socorro mútu, estem persuadits que fins á cert punt aqueix article es una de las pedras angulars que donan solidés á totas las germandats que, com *El Amparo Moderno*, 'l tenen com una de las disposicions de 'l Reglament general.

Obri, donchs, ab peus de plom la Comissió.

REPERTORI DE FORA

Tarragona 1 de Febrer.

La novetat teatral mes remarcada ha sigut l' estreno de la opereta *Miss Helyet*, de la qual s' han donat tres representacions ab altres tants llenos.

Lluhiren en primer terme la Sra. Fernández que representà ab molta gracia l' *andaluza* y la Srta. Quercuti en lo papèr de *Miss Helyett*, coadyuvant los Srs. Miró, Mata, Grajales y Puchol. Los coros, molt acertats.

Un altre aplauso á la orquesta, baix la direcció de l' incansable mestre Sr. Bayarri.

La Junta general, que vá tindre lloch diumenge en l' Ateneo, després d' haver prés importants acorts pera 'l progrés de la societat, renová la meytat de la de Govern, y cubrí las vacants produhidas per dimisions acceptadas, resultant elegits: President, D. Antón Torres Jordi, Vis-president, D. Francisco Cartañá; Tesorer, D. Antón Aymat; Contador, D. Joan Esbert; Secretaris, D. Francisco Lopez y D. Manel Munté; Bibliotecari, D. Pere Guasch; vocals, D. Antón Quesada, don Rafel Cuchí, don Mariano Clanchet, don Jaume Brull y D. Joaquim Dalfau.—J. Bas.

Mataró 4 de Febrer

De la societat «Nova Constancia», res de particular: balls á tort y á dret. En Euterpe dissapte á la tarde la gran companyia de ópera italiana, representant *La Africana* y 'sent molt aplaudits tots los que hi prengueren part. A la nit en lo teatro Principal lo Sr. Valero, la Sra. Alentorn y 'ls nostres mataronins Srs. Barbosa, Viada y Salvat, representaren *La Carcajada* que tots ne tregueren molt partit, haventse distingit extraordinariament D. Isidoro Valero, galán de bona mena, de gran talent y de excepcionals dots, com no n' hi han gayres avuy.

Pera 'ls artistes mataronins, siguié funció molt repentina, y ab tot y aixó, 's lluhiren. Diumenge á la tarde 's torná á repetir *La Africana* ab més éxit encara que 'l dissapte á la nit. La mateixa companyia va fer funció á la nit en lo teatro Principal, representant *Lucia di Lammermoor*, que també siguié aplaudida ab justicia, puig s' ho mereixen.—E. R.

Villafranca de'l Panadés, 4 de Febrer.

Lo benefici de la simpática dama D.ª Candelaria Tarés, siguié en nostre teatro un éxit gran.

Lo públich va demostrar las simpatías que té dita actriu, omplint lo local y aplaudintla merescudament en *Las joyas de la Roser*, en qual drama 's va distingir, com també 'ls Srs. Rodó y Muñoz. La beneficiada va desempenyar ab molta gracia los quatre tipus que té en *La casa de campo* y va rébrer una ovació y 'ls següents regals:

Una pulsera d' or, regalo del Sr. Comandant militar, un vano de nácar, d' una societat recreativa (no recordo quina) y varias coronas, los que li foren entregats, no faltanthi molts coloms, flos, etc.—V.

Vich, 6 de Febrer.

Diumenge passat los aficionats de la Societat *La Unión Comercial Vicense* posaren drama castellá (per que no 'l catalá?) *D. Juan de Serrallonga*; en lo qual desempenyá molt bé son paper de *Fadri* 'l Sr. Anglada y 'ls seus los Srs. Serra, Vilá y Aguilar. Foren contractats los Srs. Más (germá y germana), que interpretaren molt bé 'ls papers de *D. Juan* y *D.ª Juana*.

Se está ensajant ab gran activitat per posarse en escena 'l dia 17 de'l present lo drama *Maria Rosa*.

En la Societat de aucellistas y pescadors van donar *El puñal del Godo* y la pessa *Sebas a'l cap*.—A. S.

COMUNICAT

Sr. Director de Lo TEATRO CATALÀ.

Areuys de Mar 2 de Febrer.

Molt Sr. nostre: Constants llegidors de 'l seu acreditat periòdich, nos va sorprendrer que á son temps no parlés de l' escándol que 's va produhir en nostre teatro ab la representació de 'ls *Pastorets*. Després hem sapigut que 'l corresponsal ha obehit á miras de delicadesa; pero com n' hi ha que no han procedit aixís, estimarem fassi constar que 'ls culpables de la rifada d' aquella funció, no són los pobres aficionats que van rébrer las mostrás de

desagrado (algunas massa eloqüents), sino 'l Sr. Bermúdez, que 'ls va enviar després d' haver anunciat pomposament que vindrían *las principals partes de la companyia Valero*.

Aixó va ser un engany, y á aquell que va enganyarnos deuen ferse 'ls càrrechs: may a'ls aficionats que van ser víctimas, y menos a'ls actors de la companyia Valero, que si no van venir no era d' ells la culpa, sino de'l Sr. Bermúdez que va disposar que no vinguessin.

Si tolerem que no 's fès resaltar en lletres de motllo la burla d' uu empresari, no creyem que, de parlarne, se hagi de fer com ho va fer lo Sr. Bordas en *La Costa de Llevant*, atacant despiadadament a'ls que no eran culpables y són artistes dignes, y callantse que en realitat la culpa erade qui 'ls tenia escripturats.

Y pensar que, segons tenim entés, lo Sr. Bordas va procedir tan *pobrement* per no perdre una entrada d' arròs! Y pensar que era ell, lo Sr. Bordas, qui durant la representació deya que seria imparcial en *La Costa de Llevant*! Vaya una imparcialitat! Si aixís ho fá en tots los assumptos, ¡valentas é imparcials correspondencias enviará D. Joseph M. Bordas!

Prou los lectors pensarán: per mes que Bordas no fem cas de'l teu cridar.

Sr. Director, quedem agrahts y som de vostè atents
S. S. S.—D.Ll.

UN DESENGANY

Colecció de obras de D. Joseph M.ª Pous

Un músich de regiment
va passar molt *Mala nit*
per haver tingut *Indicis*
de que un jove (*marit bis*)
anaba molts vegadas
per *Barcelona de nit*.

Desseguí marxá depressa
corrent no poch aturadit
—esperant trobar la casa—
Gobernador, quatre, bis
ahont hi habitan francesas
y una tal *madame Lili*.

Hi troba: no es casa pobre,
y s' apressura á trucá,
y s' troba ab lo capitá
que estava *com á cal sogre*
y 'l plan format ja tenint
de fer *un dinar á Miramar*,
un desengany li privá
de fe 'l no tenint pistrinch.

JAUME PADRÓ G.

REUNIONS PARTICULARS

CENTRO COMICO LIRICO.—Satisfeta pót quedar la Junta directiva de 'l resultat obtingut pe 'l ball de máscara celebrat la nit de 'l diaprimer.

L' autor d' aquells coneguts versos castellans que diuhen

*Jóvenes que vais bailando
al infierno vais altando,*

de segú que ab satisfacció hauria cambiat lo derrer vers d' aquest redol si s' hagués trobat en la platea de 'l teatro de Novedats aquella nit, rodejat d' aquell bè de Dèu de figuras diabólicas y enjogassadas que á 'ls acorts de la banda municipal passaren una nit divertida y alegre, olvidant per complert las penas de aquesta vida y dolentse no més de la rapidès que passaren aquellas horas.

Sino que ho digan los innumerables amateurs de Ters psicore y derrotxadors de goma que allí assistiren y que en mitj d' aquellas ideals abellas varen fer que la goma 's convertís en mel.

CENTRO CÓMICO.—Aquest important centro que com l' anterior ha lograt reunir bon número de

l'element jove mes escullit d'aquesta capital, va donar també son primer ball de màscara en la platea y escenari de 'l teatre Lirich, que presentava un sorprenent efecte per la esplendides al que estava il·luminat.

Era tan lo número de boniques mascaretes que allí van reunir-se, que formaban en conjunt un artístich y elegant *banquet*, vejents'hi derrotar aquella gracia que Déu va donar á la meytat de 'l gènere humá, disposada á donar algún *bromazo*, com diuen los castellans, encara que lo que mes aviat donaba era .. *el ópio*.

Lo sexo de 'ls pantalons estava també ben representat, deixant demostrat alló de que *'l ser guapo hi fa molt*, y havent compartit á satisfacció la gatzara y bullici, que es lo respectiu somni daurat de la temporada.

En cambi lo restaurant—ab tót y estar ben servit, —per una feste tan gran—resultava molt petit.

ATENEIO DE LA DRETA DE L'ENSANXE.—Lo dissapte un lluhit ball de disfresas en los salons alfombrats y desempenyant lo programa un aplaudit quinteto... de cinch.

Lo diumenge, funció ab la comedia *Las carbassas de Montroig* que varen surtir bastant arregladas, estrenant-se després la pessa *Un criat aprofitat* que, per ser son autor un soci de la primera volada, li varen aplaudir á 'l acabarse; pero que ab tot y tenir un tipu mitj acertat y algún xiste bastant original, s'hi veyen en conjunt la má de un jovenet plé de bona voluntat... y de bona lletra.

Callem lo nom de 'l jove autor perque la seva modestia 'ns hi obliga.—Jo.

CENTRE ARIBAU.—Un drama catalá va ser 'l destinat á cubrir l'expedient de la funció de 'l diumenge 27 de Janer: la producció *Un marresá de l'any vuyt*, que va tenir algunas escenas aplaudidas per lo ben talladas que varen surtir.

CENTRO MORAL.—En la funció en honor a 'l escriptor D. Joan Manobens Vidal, va estrenarse un monólech trágich, catalá, degut á la ploma de 'l autor mencionat.

Foch y neu, qu' aquet es lo títol, fón aplaudit per lo justificat qu' era 'l personatge, per sa forsa dramática, per la elevada versificació (quintillas endecassílabas) y pe'l bon desempenyo.

Autor y actors foren cridats ab insistencia, a 'l finalisar l'espectacle.

Aquella mateixa nit va posarse en escena 'l drama en tres actes *Dos fills* y 'l saynete *Entre 'l menescal y 'l metje*, obras de 'l Sr. Manobens. á quí felicitem de cor per sa rápida carrera y per sos mérits literaris.

DINORAH.—*El ratoncito Pérez* va ser ben representat aixís com també 'l monólech ab ribets musicals *Mariquita*, que recitá ab justesa 'l Sr. Sanz. La revista *Fotografías instantáneas*, va agradar á la concurrència, que aplaudí diferents vegadas a 'l senyor Sanz, pe 'ls distints personatjes que hi va representar, junt ab la Srta. Zamorano; en cambi, 'l **RETRATISTA** deixá molt que desitjar, puig apenas se l'entenfa.

A 'l final la concurrència també va concedir aplausos á son autor, Sr. Alonso.

FRÉGOLI.—Lo monólech *Un cessant*, la pessa *Sébas a 'l cap* y 'l altre monólech *Sense dona*, varen ser los destinats per la funció passada, havent um-

plert bastant, y havent demostrat que ab obras petites calsan mes á la mida que ab dramas d'importancia.

LA NUEVA LIRA.—Lo día de la Candelera tingué lloch lo benefici de la dama jove Srta. Carme Roig.

Se representá 'l drama *Angela*, en lo qual la Beneficiada recullí molts aplausos en lo paper de protagonista que desempenyá molt bé; en algunas escenas tingué rasgos de verdadera artista. La Srta. Blanca estigué, en son paper, molt en son lloch. Las senyoras Batragán, Orenia y Esteve 'ns deixaren satisfets. Los Srs. Mestres, Barba, Mallorquí y Ponsa, acertats: principalment lo primer agradá molt, sentne aplaudit en la agonía. Los demés, Srs. Barba (fill), Fábregas, Aymerich é Iles, ajudaren á la execució. La direcció bona y ben cuydada, com pocas vegadas se véu en los teatros de aficionados. Se representá també *¡Qui... compra maduixas!* lluhints'hi las Sras. Roig, Blanca, Batragan, Orenia y Esteve y 'ls Srs. Ponsa, Carmelo, Mestres, Esquius (Ll. y J.), y especialment lo Sr. Esquius (A.) en lo *Quadritos* y 'l senyor Ponsa en son paper de *Joanet*. A 'l final sigueren cridats á 'l escena.

Per últim, s' estrená 'l monólech de 'l Sr. Alsina y Clos *El Claustro*, que la Srta. Roig va dir molt bé. 'L monólech demostra que 'l autor no ha presentat lo verdader tipu de monja.

Donem nostr' aplauso a 'l Sr. Benet Barba, per la direcció, y á la Srta. Roig por l' éxit, pe'l plé á vessar y pe 'ls valiosos regalos que tingué.—P.

CIRCULO TRADICIONALISTA. (*Gracia*).—La bonica comedia *Tal hi va que no s' ho créu* y las sarsueletas *El Lacero del Alba* y *El niño*, foren las que ab bastant acert desempenyaren dissapte la Sra. Matilde, Srta. Lostau y los Srs. Alemany (P. y J.), Sampere, Volart, Ferrer y Ortí.

Particularment los Srs. Sampere y Alemany (J.), mereixen elogis per la naturalitat y gracia ab que interpretaren sos respectius papers.—R.

LA GRANADA (*Gracia*).—La funció donada 'l dissapte de la Candelera fón de l' agrado de la concurrència. Figuraba en lo programa 'l drama *Deudas de la honra*, que tingué un desempenyo bastant arreglat á carrech de la Srta. Casao (que si no declamés tan depressa ho faria millor) y de 'ls Srs. Fabrè, Anglada y Trenchs. Seguí 'l xistós jaguet de D. Pere Mallorquí, *En Banyeta*, que fón ríurer per las butxacas: Lo Sr. Monfort fón un *Tófol* molt bé.

FOMENT VOLUNTARI (*Gracia*).—L' últim diumenge s' posá en escena 'l drama catalá *La bolva d' or* lo qual va tenir un desempenyo un *poquito desigual*; no obstant, los Srs. Peret, Ferrán, Codina y Trajols s' esforsaren pera salvarla, cosa que no lograren.—R. M.

SALÓ DE DESCANS

Pocas vegadas ha fet Barcelona una demostració de simpatia y agraïment a 'ls que administran 'ls assumptos comunals, que siga tan fundada com la que va donar fa pochos días a 'l Sr. Alcalde D. Joseph Collaso, y a 'ls Regidors Srs. Vivó y Rius y Badía, á l'anarlos á rébrer á la estació quant tornaren de Madrid. ahont van lograr que s' fés justicia en la qüestió de las murallas.

Lo TEATRO CATALA va dir en son día que no s' pagarian may los 25 milions de pessetas que volia 'l Govern, y aixís está ja decretat; pero hem de convenir que si tan favo-

nable solució s'ha obtingut promptement es, no sols per assistir la rahó en lo fondo, sino perque 'ls Srs. Collaso, Rius y Badia y Vivó, han sapigut demostrarla, y treballant ab gran zel y sense parar, han arribat á obtenir que 'l centralisme y 'ls representants de las regions espanyolas que s'troban á Madrid se'n persuadissen y votessin la lley necessaria pera obtenir lo que s'volia.

Gloria, donchs, a 'ls Srs. Collaso, Vivó y Rius y Badia; que be 'ls correspon tota ja que a 'ls seus esforços, treball y gestions se deu en primer terme, la victoria de 'l dret de la capital de la regió catalana sobre la imposició que intentaba fer preváldrer lo Govern en perjudici de nostra capital.

De cor nos associem á tots 'ls acorts pera honrar y á nostre arcalde y á 'ls seus companys de viatge.

—S'ha posat á la venda en los kioscos la comedia *Diners ó la vida!* y 'l tomet *Fullas y flors*. També s'ha publicat lo tomo 8.º de la Biblioteca popular catalana, que conté poesias de 'l malaguanyat escriptor D. Joseph Verdú (Gertús) y s'ven en lo kiosco de frente a 'l Liceo, a 'l preu de 50 céntims cada exemplar.

Ja 'ns ocuparem de dit tomo.

—Després de llarga y crudel enfermetat morí en la vehina Vila de Gracia, 'l conegut industrial y tesorero de 'l Circo «La Granada» D. Mateo Granollés, persona que per son bon caràcter contaba ab moltes simpatias. E. P. D.

—Per quedar agotada la edició, no's pót servir cap més pedido de la bonica gatada *Un crimen horrorosol*, original de S. Pitarreta, estrenada ab éxit en Vilanova y Geltrú y que tan favorable opinió ha merescut de la prensa en general.

—Lo Sr. Goberna, organista y mestre de capella de la Concepció, está escribint una missa de *Reguem* á veus solas. Prometem anarla á sentir y, de lo que resulti, fer justicia.

—La reunió «Tertulia Serra» té en estudi per 'la próxima quinzena la obreta de 'l esmentat autor titulada *Sense titol*.

—La aplaudida dama Sra Taré se troba altra vegada en aquesta ciutat, després de haver treballat en distints teatros de 'l Principat. Per ara no ha acceptat cap escriptura per 'la Quaresma.

—Ha arribat també 'l galán D. Emili Graells y alguns altres actors de 'l teatro Goula, de S. Feliu de Guixols.

—Ha mort en la vehina població de St. Andreu lo jove D. Manel Ximeno y Planas, germá de D. Joseph Ximeno, propietari y administrador de *Lo Teatro Regional*. Lo finat era un excelent amic nostre, y a'l deplorar sa defunció enviem lo pésam á sa atribulada familia

CERTAMEN

LITERARI CAVILACIONISTICH

No s'tracta de posar la pau entre xinos y japonesos; no s'tracta de arreglar la qüestió de la embaixada moruna; no s'tracta de niveilar los pressupostos d' Espanya, ni de resódrer la quadratura de 'l círcul; ni de trobar lo moviment continuu, ni d' inventar la direcció de 'ls globos, ni tampoch de saber *fabricar* bacallá ab monjetas y llomillo, ni de res tan difícil (ó tan fácil) com lo que de dir s' acaba, que tot aixó es *tortas y pan pintado* comparat ab lo combinar sabias cavilacions.

En efecte ¿qué enten 'l inglés de versos catalans? ¿qué sab de catalá Sidi Brissba, sino dir (y encare potsé no) «anant á la babalá m' heu esqueixat la bufanda»? ¿qué saben los *Camachos* de resódrer problemas cabalistichs? ¿qué valen tots los matemátichs de 'l món, haguts y per haver, devant de 'ls cultivadors de las cosas enigmáticas? ¿qué 'ls fondistas y gastrónomos pera conreuhar la literatura xaradística? Y en fi ¿qué tots plegats de fer xaradas y geroglífichs, ¿que s'com si diguessim, qué sab lo gat de fer culleras?

Per 'xó no 'ns dirijim á n' ells, sino á vosaltres, trobadors... que devegadas no trobeu las solucions, y us diem:

«Veniu fins aquí,
menjareu aquest bocí»

ó en termes serios y formals, podreu disputarvos (sense fervos mal) los premis que ofereix lo següent

CARTELL

Primer. Se premiará ab la immortal obra *D. Quijote de la Mancha* en cinch tomos, que ofereix lo redactor que firma Jo, a'l que resulti autor de la mellor colecció de xaradas, en prosa ó en vers, que passin de dos sílabas; entenentse que la colecció no ha de baixar de sis, ni passar de dotze y que en igualtat de mèrit será preferible la que tinga més número de sílabas y presenti més originalitat.

Segon. S'adjudicarà un premi consistent en un *objecte d'art alegórich* ofert pe 'l conegut fabricant... de xaradas D. J. Staramsa, á l' autor de la mellor colecció de xaradas qu' ofereixin mes novetat de forma, escrites en vers, y que no baixi de tres ni passi de sis.

Tercer. Guanyará una dotzena de produccions diferents en un acte, l' autor de la mellor dotzena (de frare) de geroglífichs combinats ab lletres, xifras, signos gramaticals, matemátichs ó d' altra classe, ab tal que sigan de fácil impressió sense necessitat de clíxés.

Quart y últim. Se donará un premi consistent en nn busto de guix bronzejat, á l' autor de 'l mellor romans humorístich, que no passi de 120 versos ensalsant l' art de las cavilacions.

BASES

Las generals en tota classe de certámens, comes, concessió d' accessits, modo de presentar los treballs (aquets han de ser inédits) y demès de costum.

S'admeten treballs durant lo terme d' un mes á contar desde la fetxa, y aquets haurán d' enviarse á la Direcció (Viladomat, 104, 4r. 1.º)

Ab cada treball s'ha de remetre la solució, á més de 'l plech ab lo nom verdader de l' autor.

Formarán lo Jurat lo Director d' aquet periódich, junt ab D. Joseph Asmarats y D. Salvador Bonavía.

Las cavilacions premiadas se publicarán en *Lo Teatro CATALA*.

Barcelona 8 de Febrer de 1895.

REGISTRE D'ANUNCIS

CASAS RECOMANADAS

- Sastrería teatral**, de Francisco Tey, successor de Joan Baret, Sadurni, 14, 1er.
Magatzem de pells de **J. Pous**, Princesa, 13.
Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.
Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.
Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.
Sastrería de teatros de **J. Guitart** successor de Fernando Doménech (a) Ros. S. Rafel, 16, 1.º.
Taller de atrás de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.
Zapatería de teatros, S. Pablo, 4, tienda.
Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.
Llibrería **Farriols**, Call, 11.
Máquinas **Santasusana**, Carme, 31.
Tallers de **Forn y Feliu**, Aragó, 244.
Farmacia de 'l **Dr. Pizá**, Plassa de 'l Pl. 6.
La Imperial, Conde del Asalto, 25.
Magatzem de Música de **Joan Ayné**, Fernando VII, 51.
Arxiu teatral **Bonnín**, Passatge Madoz, 5, 3.º.
Sastrería **Puncernau**, Hospital, 107.
Tenda de robes **El Barato**, Riera Alta, 10.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45